

Volt

Daderprofielen zwerfvuil

Onderzoek Mooimakers

26/03/2025

FUTURE MADE IN EUROPE

- 2023 door Profacts
- **Antwoord op:**
 - Oorzaak van zwerfvuil
 - Link tussen ingesteldheid en gedrag
 - Hoe voorkomen
 - Beleidsaanbevelingen
 - ...

<https://mooimakers.be/kenniswijzer/artikel/onderzoek-daderprofiel-zwerfvuil>

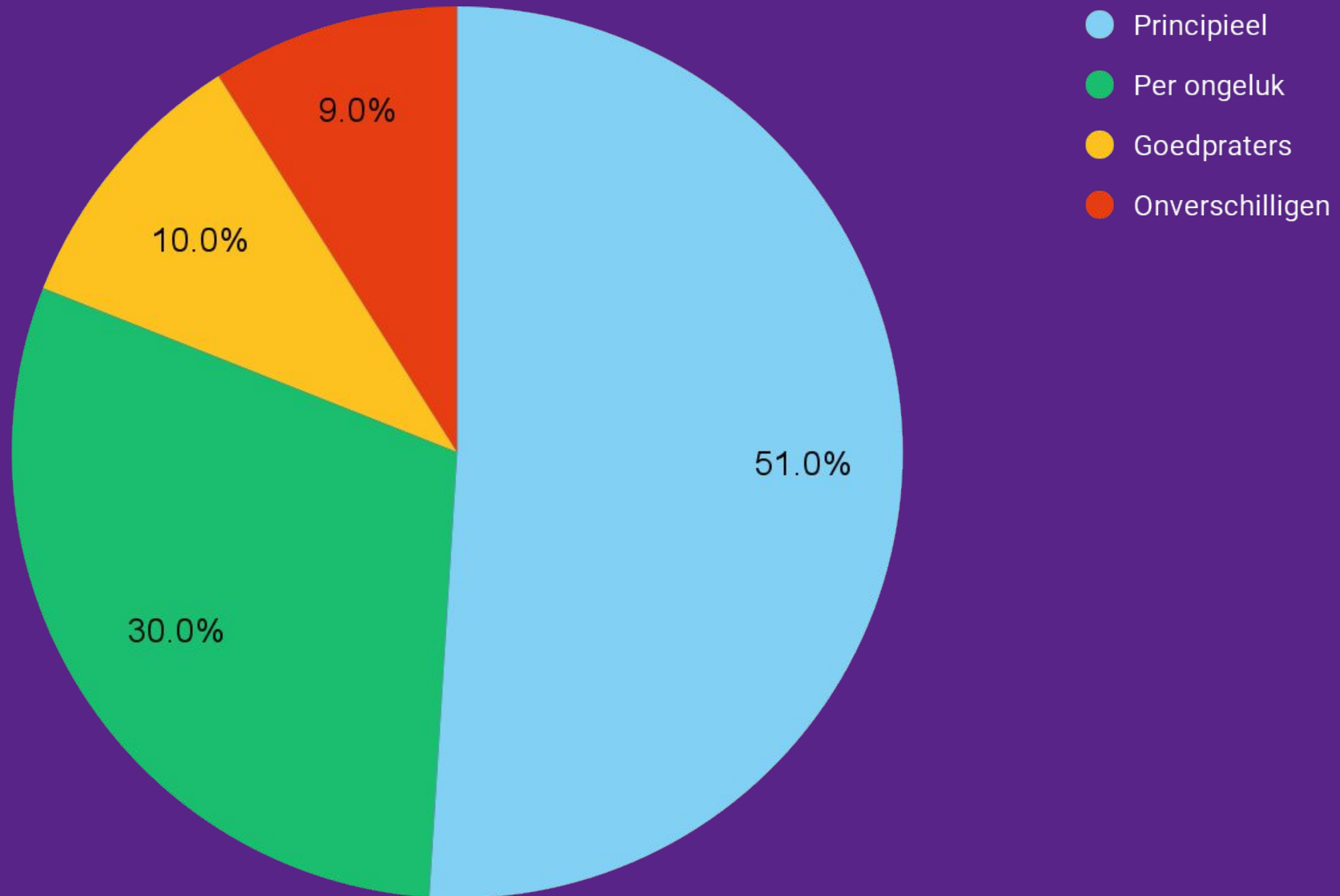
- **PNAL-schaal**
 - > Mate van intrinsieke motivatie om geen zwerfvuil achter te laten
- **Focus op gedrag van de deelnemers**

- Kwantitatief = bevraging via een panel
- Kwalitatief = bevraging van 3 focusgroepen
 - > Steekproef representatief voor Vlaanderen

Resultaten

Overzicht

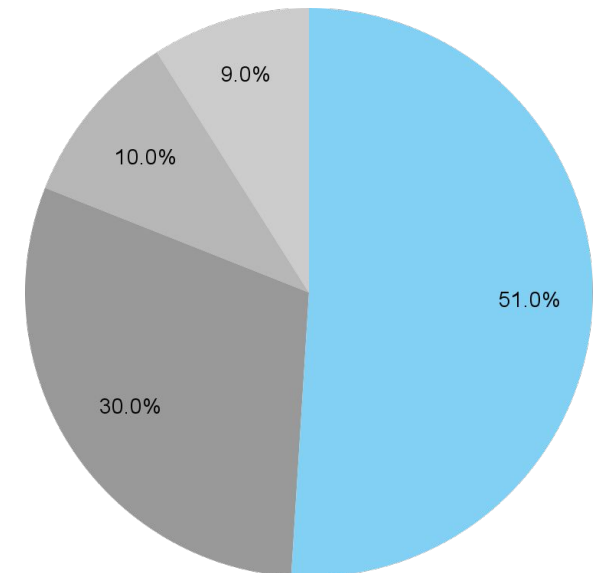
Volt

51 % principieel

Volt

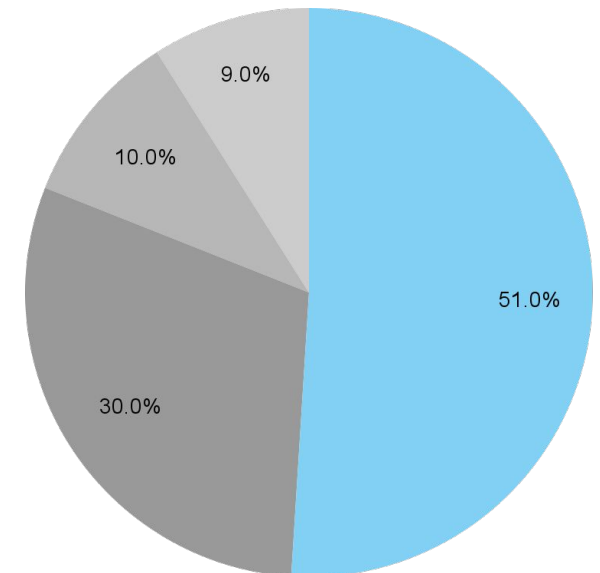
- Hoge PNAL
- Vaak 55+
- Schat het vervuilgedrag van anderen pessimistisch in
- Is zich bewust van de gevolgen van zwerfvuil

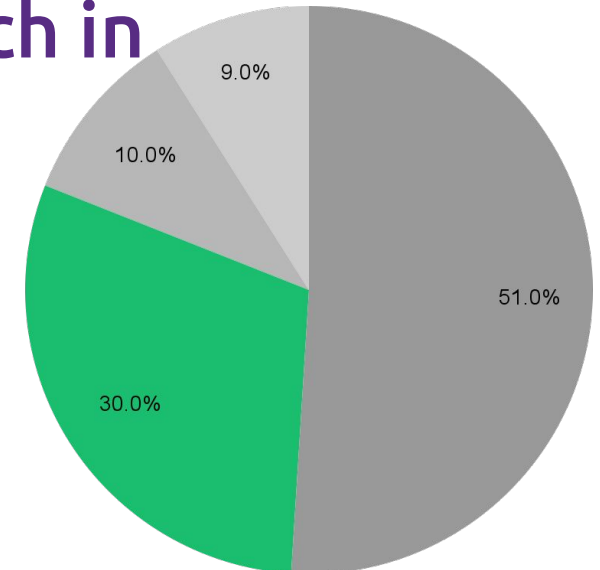
51 % principieel

Hun bevindingen:

- Burger is zelf verantwoordelijk
- Straten worden gereinigd → geen excuus
- Er ligt al zwerfvuil → geen excuus
- Vervuilers moeten zwaar bestraft worden

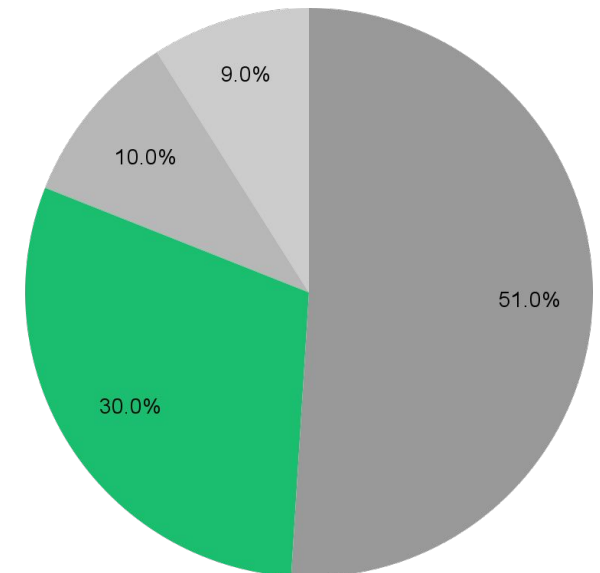

- Hoge PNAL
 - > maar heeft soms een hulpje nodig om niet te vervuilen
- Vaak 55+
- Schat vervuilgedrag van anderen pessimistisch in
- Kent de impact van zwerfvuil op de natuur
 - > maar is niet overtuigd dat zwerfvuil niet vergaat

30% per ongeluk

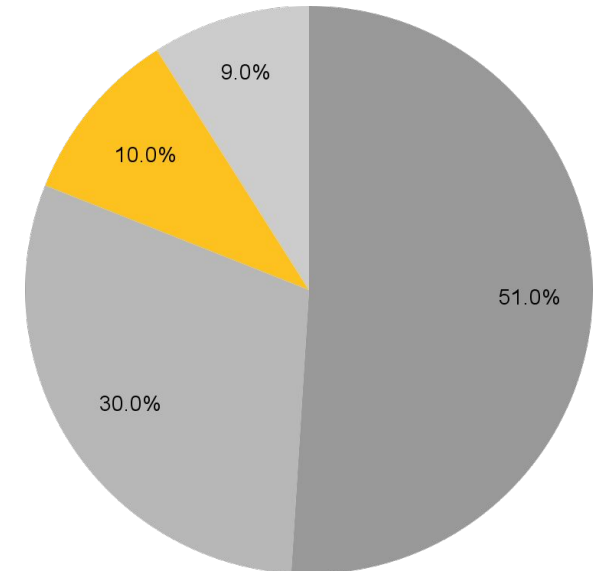
- Burger is deels verantwoordelijk
- Het feit dat straten gereinigd worden is geen excuus
- Reden van afval achterlaten = er niet kunnen aan doen

10% goedpraters

Volt

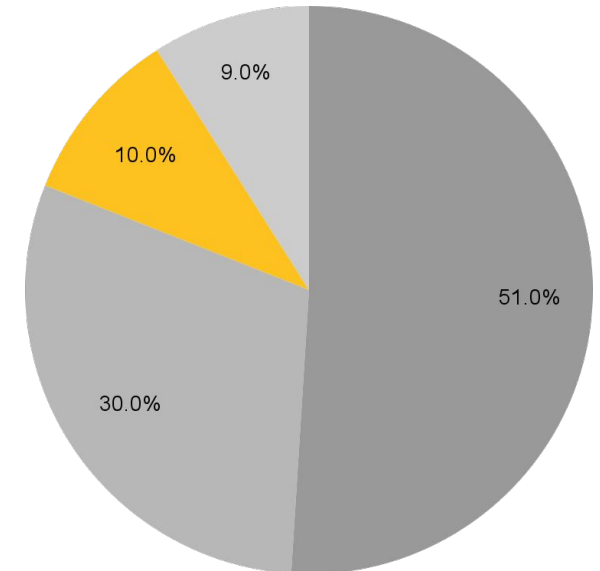
- Lage PNAL
- Vaak 36-
- Praat eigen gedrag goed
 - > Denkt dat er vroeger meer zwerfvuil was
 - > Het wordt toch opgeruimd
 - > Als er al iets ligt, dan is het niet zo erg
- Onderschat de impact van zwerfvuil
 - > Kleine zaken als kauwgom != zwerfvuil

10% goedpraters

Volt

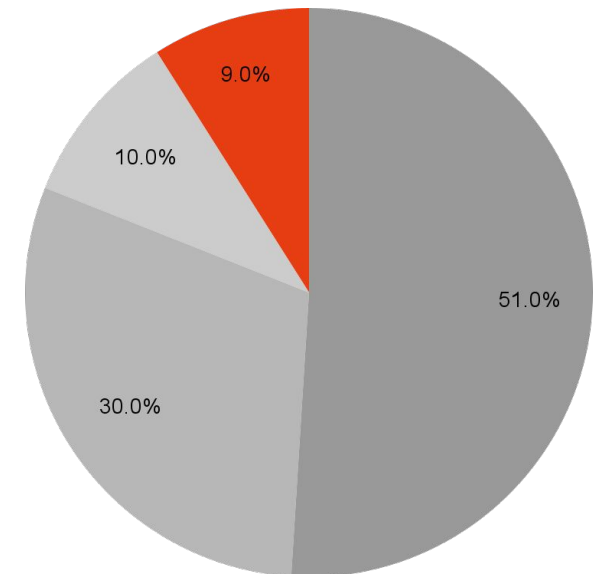
- Burger is gedeeltelijk verantwoordelijk
 - > maar de gemeente is verantwoordelijk voor het opruimen
- Zwerfvuil zorgt voor werkgelegenheid
- Zwerfvuil in de openbare ruimte is minder erg dan op privédomein
- Moet bestraft worden

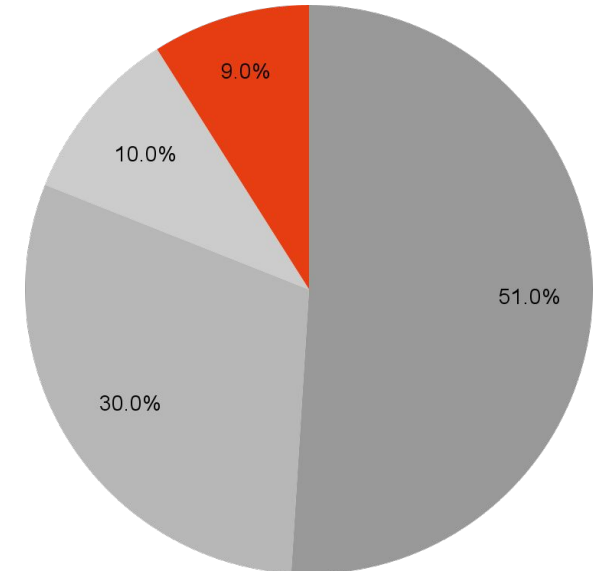
9% onverschilligen

Volt

- Zeer lage PNAL
- Vaak 36-
- Ziet niet in waarom zwerfvuil een probleem is
 - > Kleine zaken worden niet als zwerfvuil gezien

- Burger is niet verantwoordelijk
 - > De gemeente moet er maar voor zorgen dat de burger het niet doet én dat het opgeruimd wordt

Inzichten uit de studie

- Principiëlen + per ongelukkers zijn gemiddeld ouder dan de goedpratere en onverschilligen
- Geen verschillen op basis van
 - > Gender
 - > Woonplaats
 - > Sociale klasse
 - > ...

- Verwarring tussen sluikstorten en zwerfvuil
- Wat valt onder zwerfvuil?
- Biologisch afbreekbaar wordt door veel deelnemers minder vaak als zwerfvuil gezien

- **Periode van onderzoek**
 - > Meeste zwerfvuil bleek door goedpraters en onverschilligen achtergelaten
- **De vuilnisbak krijgt vaak de schuld**
 - > Afwezig of te vol
- **Rokerspeuken op de grond als er geen vuilnisbak met asbak is**
- **Aangegeven oplossingen: meer vuilnisbakken en statiegeld**

Belangrijkste redenen waarom Deelnemers zwerfvuil achter laten

1. Het is biologisch afbreekbaar
2. *Geen vuilnisbak in de buurt*
3. Het is klein
4. De gemeente ruimt het sowieso op
5. Het is vuil en ik wil het niet bij me hebben
6. Anderen doen het ook

ANDEREN sluikstorten volgens de deelnemers

1. *Het komt door hun opvoeding*
2. *Geen vuilnisbak in de buurt*
3. Ze willen er snel van af
4. Een gewoonte
5. Er ligt al zwerfvuil

Welke tips voor beleid?

- **Voldoende vuilnisbakken**
 - Zeker op plaatsen waar veel mensen samenkomen
- **Informeren en bewustwording creëren**
 - Wat is zwerfvuil en wat zijn de gevolgen?
 - Info linken aan de leefwereld van mensen

Welke tips voor beleid?

- Blijven inzetten op handhaving
- **Groep 16j – 34j**
 - Belangrijke doelgroep om zowel qua educatie als infrastructuur op in te zetten
- Blijven opruimen

Volt

**Volt neemt ook deel aan
de Gentse Gruute Kuis**

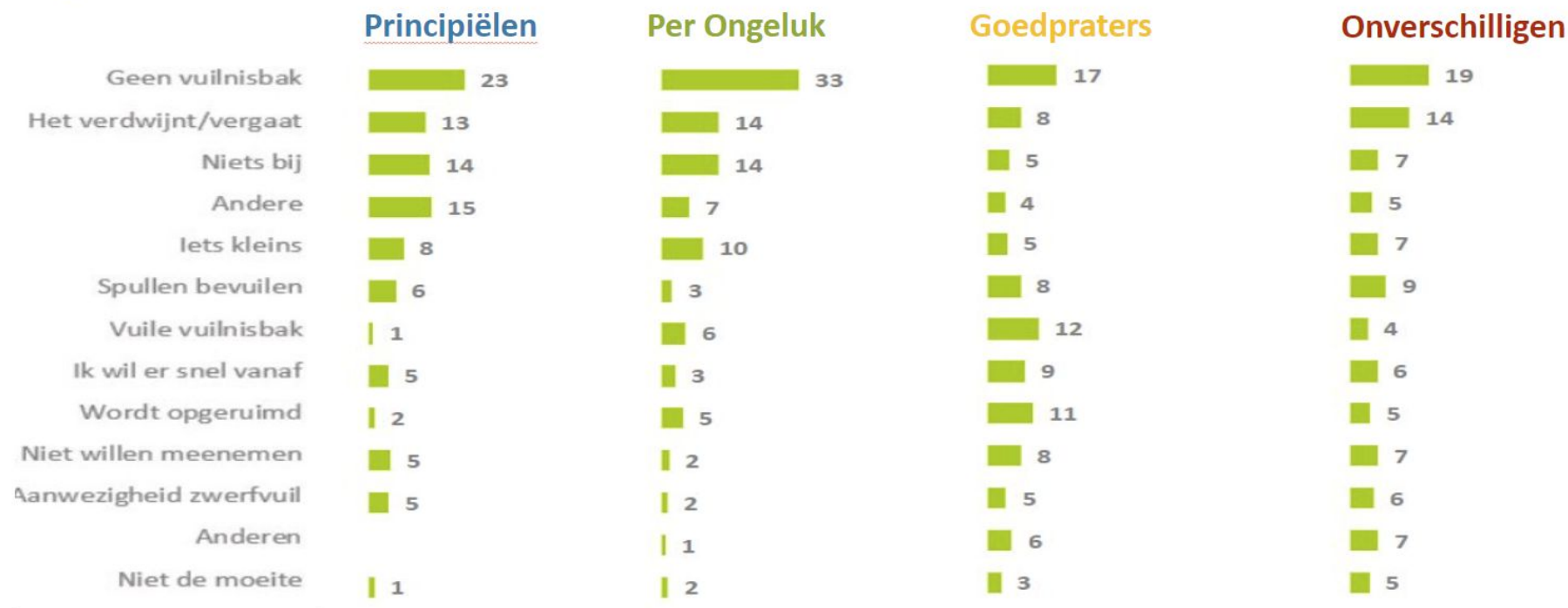
Zaterdag 29 maart

Zien we elkaar daar?

FUTURE MADE IN EUROPE

Meest gegeven reden wat jou zou kunnen beïnvloeden om zwerfvuil achter te laten 'geen vuilnisbak in de buurt.'

Welke aspecten beïnvloeden jou/zouden jou kunnen beïnvloeden om zwerfvuil achter te laten? Rangschik de items hieronder in de mate dat het op jou van toepassing zou kunnen zijn. Het eerste item is daarbij het meest belangrijk. Rangschik ten minste 2 items.

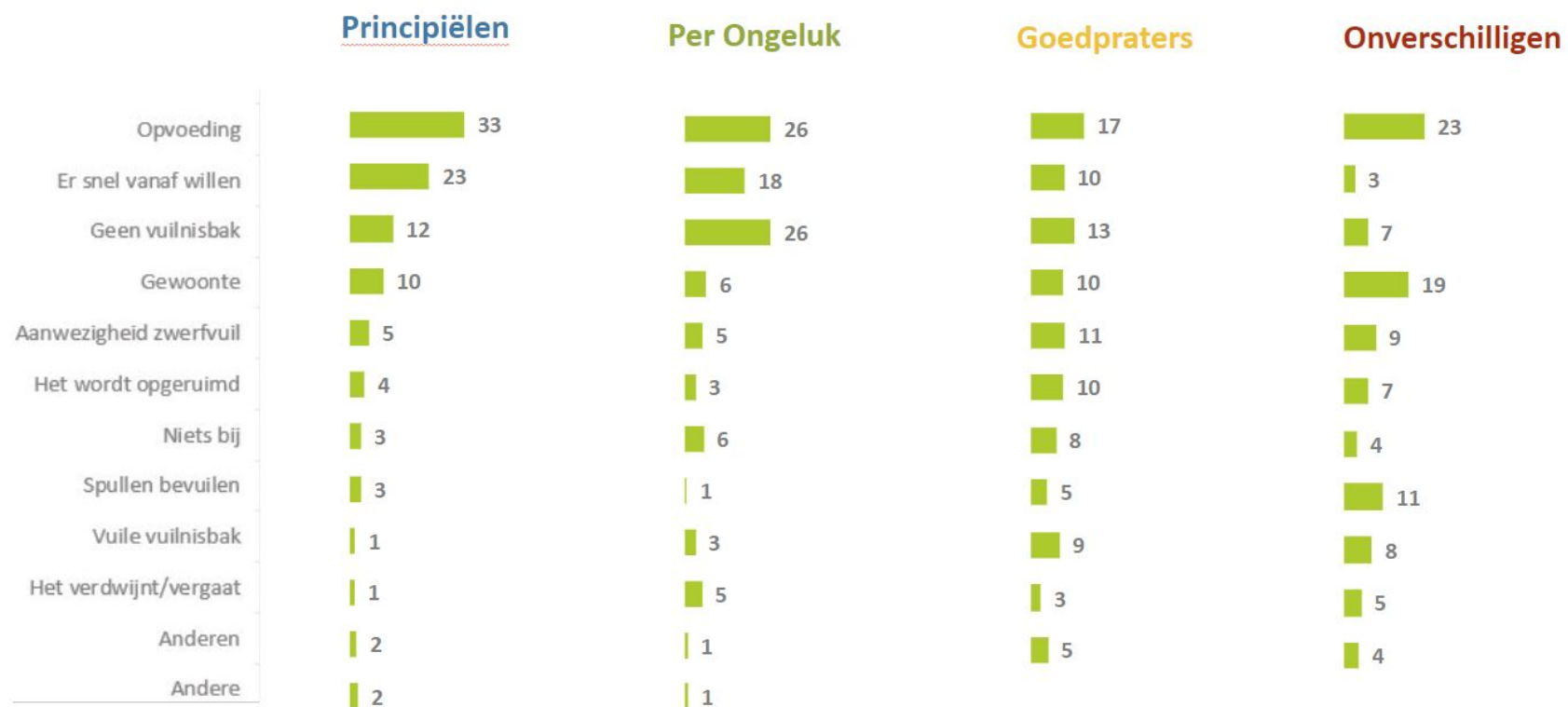

Vraag: Welke aspecten beïnvloeden jou/zouden jou kunnen beïnvloeden om zwerfvuil achter te laten? Rangschik de items hieronder in de mate dat het op jou van toepassing zou kunnen zijn. Het eerste item is daarbij het meest belangrijk. Rangschik ten minste 2 items.

Steekproef: PNAI lager dan 7 of aangegeven dat ze al eens zwerfvuil achtergelaten hebben. Principiëlen n=131, Per ongelukkers n=169, 'Goedpraters' n=85, 'Onverschilligen' n=81

De meesten wijten het achterlaten van zwerfvuil door anderen aan de opvoeding.

Wat beïnvloedt volgens jou **anderen** om zwerfvuil achter te laten?

Principiëlen die aangaven nog nooit zwerfvuil achtergelaten te hebben n=428, 'Per ongelukkers' die aangaven nog nooit zwerfvuil achtergelaten te hebben n=204, 'Goedpraters' die aangaven nog nooit zwerfvuil achtergelaten te hebben n=61, 'Onverschilligen' die aangaven nog nooit zwerfvuil achtergelaten te hebben n=53